

Cadrul fiscal

1. Capitalul necesar pentru afacerea mea
2. Gestionarea finanțelor
3. Raportarea financiară și fiscală
4. Taxe și impozite

Sergiu Rumleanski – fondator, administrator, fondator Vioser Tax Trainings, consultant Vioser Consulting, Certificat DipIFR, ACCA

Lista impozitelor și taxelor de stat

- Impozitul pe venit
- TVA
- Accize
- Impozitul privat
- Taxa vamală
- Taxele rutiere
- Impozitul pe avere
- Impozitul unic de la rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației

Lista impozitelor și taxelor locale

- Impozitul pe bunurile imobiliare
- Impozitul privat
- Taxele pentru resursele naturale
- Taxa pentru amenajarea teritoriului
- Taxa de plasare a publicității
- Taxa de aplicare a simbolicii locale
- Taxa pentru unitățile comerciale
- Taxa de piață
- Taxa pentru cazare
- Taxa balneară
- Taxa pentru parcare
- Taxa de la posesorii de câini
- Taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale
- Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe rutele municipale, orășenești și satești (comunale)
- Taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe rutele municipale, orășenești și satești (comunale)
- Taxa pentru parcaj
- Taxa pentru salubritate
- Taxa pentru dispozitivele publicitare

Baza normativ legislativă

- Codul Fiscal nr. 1163-XIII din 24.04.97
- Legea pentru punerea în aplicare a titlurilor I - IX ale Codului Fiscal nr. 1164-XIII din 24.04.97 cu modificările și completările ulterioare.
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova „Cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit ” nr. 693 din 11 iulie 2018 Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venitul persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător (Anexa nr.1),
- Baza generalizată a practicii fiscale
- Ordine Ministerului Finanțelor privind aprobarea formularelor declarative

Drepturile și obligațiile contribuabilului

Drepturi

- Reșalonare, amânare
- Suport consultativ
- Corectitudine, echitabilitate
- Facilități fiscale
- Soluție fiscală individuală
- Prezentare explicații

Obligații

- Evidența contabilă
- Subdiviziuni
- Calcul, declarare, achitare
- Acces control la info, încăperi
- Respectare decizii SFS
- Asistare control, semnare act

Impozit pe venit

(pentru IMM-uri)

Total venituri financiare

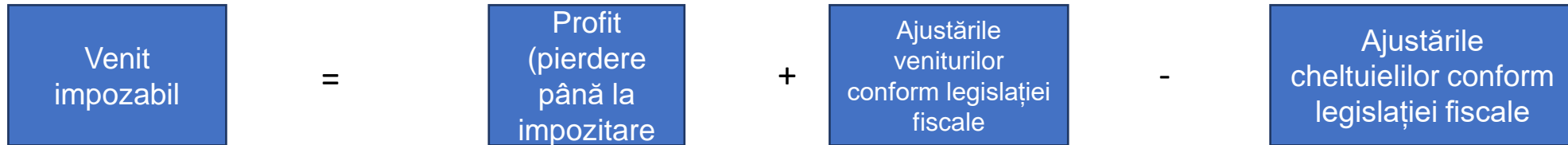
minus

- Venit din granturi și finanțări
- Venit din plusuri la inventariere
- Venit din diferențe de curs valutar
- Venit din dividende
- Venit anulare restanțe la buget
- Venit din reevaluarea mijloacelor fixe
- Venit din reluarea deprecierei activelor

X4%

Impozit pe venit

(pe bază generală)

Impozit pe venit = Venit impozabil * Cota aplicată (12%, 7%)

Tip declarație: VEN 12: Termen de prezentare luna a treia după încheierea exercițiului financiar. Termene de plată: 25.03, 25.06, 25.09, 25.12

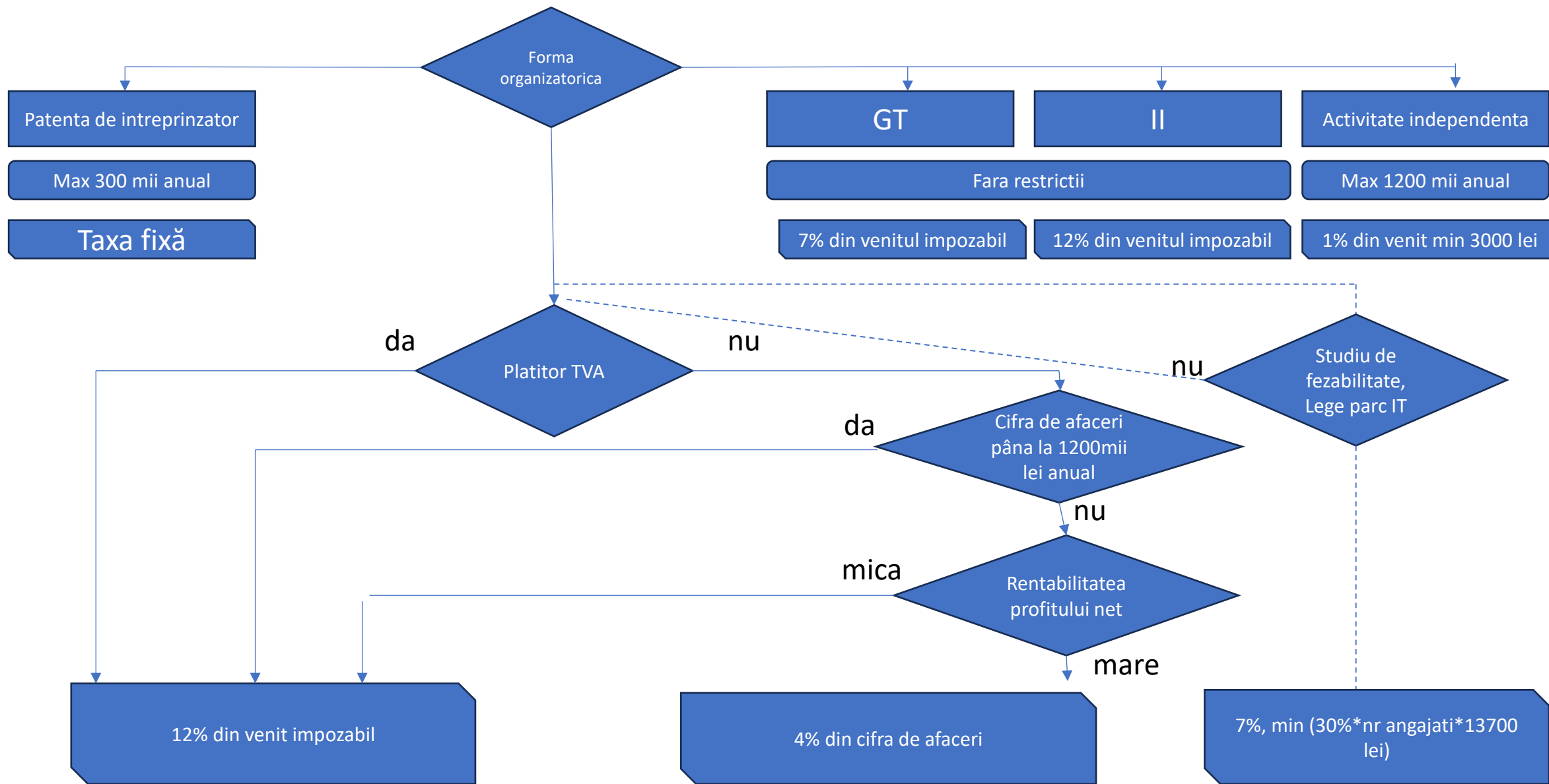
Impozit pe venit

(rezident parc IT)

$$IU = \max \{ 7\% * \text{venitul din vânzări lunar}; 30\% * \text{nr. angajați} * \text{salariu mediu pe economie} \}$$

- Pentru anul 2024 salariu mediu pe economie este de 13700 lei.

Activități eligibile: art. 8 al Legii nr. 77 din 21.04.2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației
Condiția esențială: Total cifra de afaceri din activități eligibile = min 70% * Cifra de afaceri totală

	Regim general (SRL, SA)	Regim pentru IMM (SRL, SA - NEplătitori de TVA)	Întreprinzător individual	Gospodăria țărănească (de fermier)	Activitatea independentă desfășurată în domeniul comerțului cu amănuntul	Patenta de întreprinzător
Limitări în vânzări	Nu sunt limitate	1,200,000 MDL într-o perioadă de 12 luni consecutive	Nu sunt limitate	Nu sunt limitate	Nu mai multe de 1,200,000 MDL pe an calendaristic	Nu mai multe de 300,000 MDL într-o perioadă de 12 luni consecutive, dar pentru anumite gen de activități prevăzute în patent
Cota impunerii cu impozitul pe venit	12% din profit	4% din toate veniturile din activitatea antreprenorială (cu mici excepții)	12% din profit	7% din profit	1% din venitul din vânzări, dar nu mai puțin de 3,000 de MDL pe an (250 MDL pe luna).	Sumă fixa lunară
Posibilitatea de deducere a cheltuielilor	Da, ordinare și necesare, din cadrul activității de întreprinzător	Da, dar aceasta nu afectează suma impozitului	Da, ordinare și necesare, din cadrul activității de întreprinzător	Da, ordinare și necesare, din cadrul activității de întreprinzător	În primul an din suma impozitului pe venit este posibil deducerea costului ECC	Nu este posibil
Conturi bancare	Conturi separate de cele personale	Conturi separate de cele personale	Conturi separate de cele personale	Conturi separate de cele personale	Conturi personale	Conturi personale
Angajări cu achitarea tuturor taxelor	Da	Da	Da	Da	Nu este posibil	Nu este posibil
Taxele locale	Da	Da	Da	Da	Da	Nu, sunt incluse în costul patentei
Contribuții sociale și primele de AOAM	Numai pentru salariați	Numai pentru salariați	Pentru salariați și în sumă fixa pentru întreprinzător	Pentru salariați și în sumă fixa pentru întreprinzător	În sumă fixa pentru întreprinzător, cu excepții dacă este deja asigurat (ca exemplu salariat)	În sumă fixa pentru întreprinzător, cu excepții dacă este deja asigurat (ca exemplu salariat)
Contabil profesionist, Avocat	Da, Contabil permanent, Avocat periodic	Da, Contabil permanent/periodic, Avocat periodic	Da, Contabil periodic/permanent, Avocat periodic	Da, Contabil periodic/permanent, Avocat periodic	Consultarea periodică	Consultarea periodică

IMPOZITE ȘI CONTRIBUȚII DIN SALARIU

Angajat

- Impozitul pe venit (12%);
- Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală (9%).

Salariu net = salariu brut (calculat) - 0,12*(salariu brut - 0,09*salariu brut - scutiri) - 0,09*salariu brut

Impozit pe venit (IV)

Cost salariu total=salarii brute*1,24

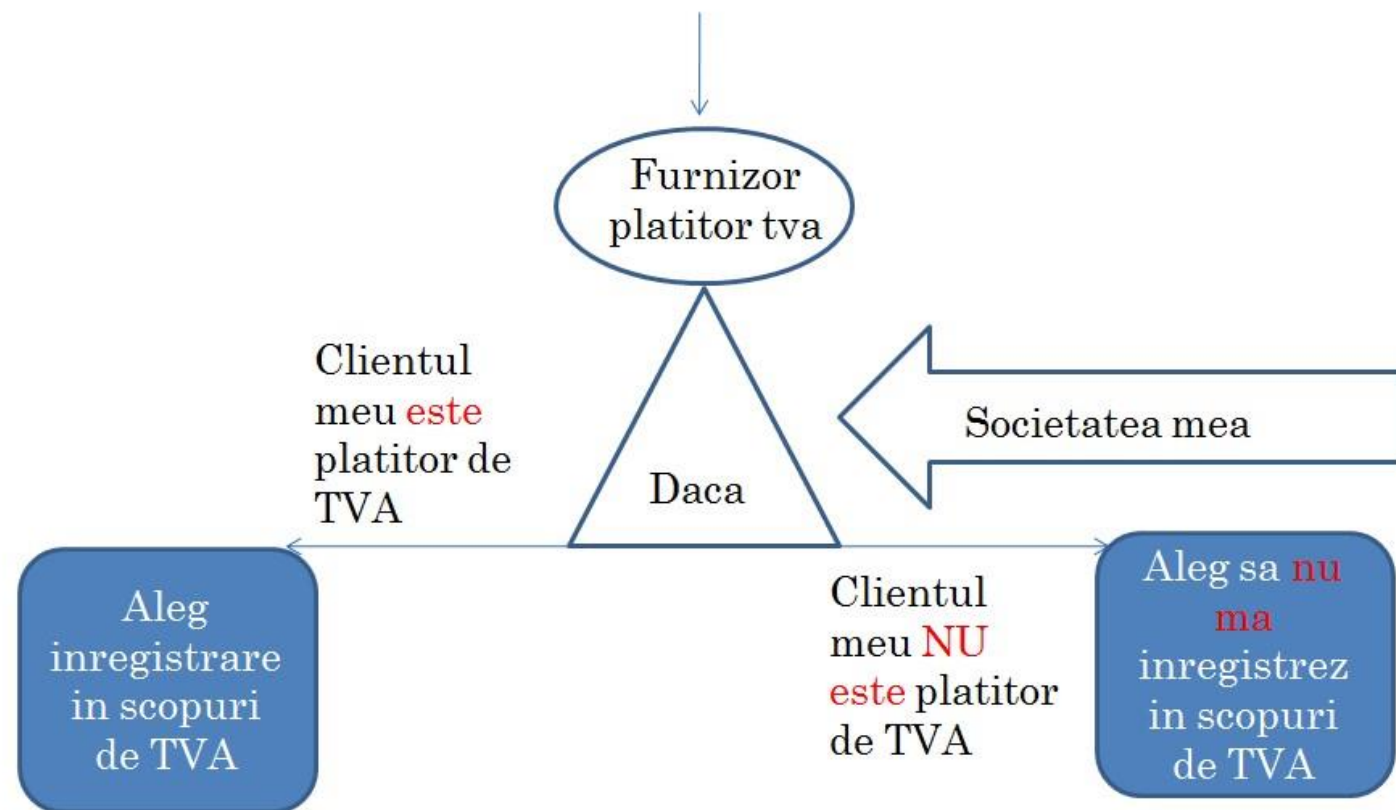
Contribuții de asigurări
sociale de stat (CAS)

Angajator

- Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii (24%).

Prime de asigurare
obligatorii în medicină
(PAOM)

Taxa pe valoare adăugată - impozit de stat care se colectează de către buget ca și parte din valoarea mărfurilor livrate, serviciilor prestate și serviciilor impozabile importate în Republica Moldova.

Cotele TVA:

Standard: 20%, redusă: 8%

$$\begin{array}{ccc} \mathbf{P+20\%*P} & \text{-----} & \mathbf{P+M+20\%*(P+M)} \\ \text{TVA proc} & & \text{TVA livr} \end{array}$$

$$\mathbf{TVA\ buget=TVA\ livr-TVA\ proc=20\%*(P+M)-20\%*P=20\%*M}$$

Unde:

TVA proc = TVA inclusă în prețul de procurare

TVA livr= TVA inclusă în prețul de livrare

TVA buget = TVA datorat la buget

M – marja sau adaosul comercial

Livrări impozabile cu TVA:

- La cota standard 20%
- La cota redusă 8%
- Scutite de TVA cu drept de deducere (0%)

Livrări neimpozabile cu TVA= livrări scutite de TVA fără drept de deducere

Impozit pe bunuri imobiliare

Baza impozabilă:

- 1) pentru obiectele evaluate în scopul impozitării – valoarea estimată de către organele cadastrale;
- 2) pentru clădirile, construcțiile neevaluate:
 - în cazul persoanelor juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător – valoarea contabilă;
 - în cazul persoanelor fizice (cetățeni) – costul apreciat în baza documentelor care se păstrează în arhivele organelor cadastrale și/sau conform valorii de inventariere apreciate de către comisiile de specialitate formate în cadrul primăriilor;
- 3) pentru terenurile neevaluate – suprafața și bonitatea acestora.

Cota:

Deciziile autorităților administrației publice locale privind stabilirea cotelor impozitului pe bunurile imobiliare/impozitului funciar pot fi vizualizate în Registrul de stat al actelor locale, accesând link-ul www.actelocale.gov.md sau pe pagina SFS la link-ul <https://sfs.md/ro/pagina/taxe-locale>.

Tipul impozitului	Tip formular	Cota, %	Termen de declarare	Termen de plata
Impozit pe venit din activitatea de întreprinzător	VEN 12	12,00	25 a lunii a 3-a după închiderea exercițiului financiar (de obicei 25.03.20XX)	În rate 25.03, 25.06, 25.09, 25.12, sau opțional pt IMM-uri data de 25 a lunii următoare plății dividendelor
Impozit din activitatea operațională	SIMM 20	4,00	25.01.20XX	Trimestrial, Data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune
Impozit unic	IU17	7,00	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune
Taxa pe valoare adăugată	TVA12	0,00 8,00 20,00	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune
Impozit pe venit din salariu	IPC21	12,00	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune
Prime de asigurare obligatorii în medicină	IPC21	9,00	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune
Contribuții de asigurări sociale de stat	IPC21	24,00 (standard)	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune
Impozit pe dividende	IPC21	6,00 / 15,00 (208-2011)	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune
Taxe locale	TL13	Diverse, conform deciziilor APL	Trimestrial, Data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune	Trimestrial, Data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune
Impozit pe bunuri imobiliare	BIJ17	Conform deciziilor APL (maxim conform titl. VI CF)	Anual 25.09.20XX/25.03.20XX+1 (sau pt II, GT UNIF 25.03.20XX)	Anual 25.09.20XX/25.03.20XX+1 (sau pt II, GT UNIF 25.03.20XX)

Încălcările fiscale (prevederile Codului Fiscal)	Articolul CF	2023
Împiedicarea controlului fiscal prin neasigurarea accesului în încăperile de producție, în depozite, în locurile de păstrare a bunurilor, în spațiile comerciale și în spațiile cu o altă destinație, prin neprezentarea de explicații, date, informații și documente, necesare organului fiscal, asupra problemelor care apar în timpul controlului, prin alte <u>acțiuni</u> sau inacțiuni	253 alin. (1)	de la 4000 la 6000 lei
Neexecutarea cerințelor din citația Serviciului Fiscal de Stat	253 alin. (5)	contribuabilii specificați la art. 232 lit. b)
		de la 400 la 600 de lei
Încălcarea regulilor de utilizare a mașinii de casă și de <u>control</u> (efectuarea încasărilor bănești în <u>numerar</u> în lipsa mașinii de casă și de <u>control</u> în cazul în care actele normative în vigoare prevăd folosirea ei, efectuarea încasărilor bănești în <u>numerar</u> fără utilizarea mașinii de casă și de <u>control</u> existente, neasigurarea emiterii la mașina de casă și de <u>control</u> a bonului de casă de valoarea sumei real încasate/primite, neasigurarea bilanțului numerarului în mașina de casă și de control, care constă în formarea excedentului de <u>numerar</u> în lei nejustificat documentar, utilizarea mașinii de casă și de <u>control</u> defectate, care constă în neactivarea memoriei fiscale sau imposibilitatea de identificare a softului instalat, utilizarea mașinii de casă și de <u>control</u> care nu este sigilată de <u>Serviciul Fiscal de Stat</u> în modul stabilit, utilizarea mașinii de casă și de <u>control</u> care nu este înregistrată la <u>Serviciul Fiscal de Stat</u> în modul stabilit) se sancționează cu amendă de la 5000 la 15000 de lei.	254 alin. (1)	contribuabilii specificați la art. 232 lit. a) și c) de la 4000 la 6000 de lei
		de la 5000 la 15000 de lei
Neprezentarea, prezentarea cu întârziere sau prezentarea SFS a unor informații neveridice despre sediul sau despre schimbarea sediului contribuabilului, al subdiviziunilor lui	255	de la 3000 la 5000 de lei
Neînregistrarea sau înregistrarea tardivă în calitate de plătitor de T.V.A. sau de antrepozitar autorizat	256 alin. (7)	de la 7% la 10% din volumul de livrări impozabile, exceptând cazurile de livrări impozabile conform art.104
Neasigurarea păstrării dărilor de seamă fiscale și/sau a documentelor de evidență și/sau a benzilor de <u>control</u> (benzilor de <u>control</u> pe suport electronic specializat) și/sau lipsa totală ori parțială a contabilității, ceea ce face imposibilă efectuarea controlului fiscal	257 alin. (5)	de la 40000 la 60000 de lei
Ruperea sau deteriorarea, în mod intenționat sau din neglijență, a unui <u>sigiliu</u> legal aplicat	263 ¹	de la 30000 la 60000 de lei

Încălțările fiscale (prevederile Codului Fiscal)	Articolul CF	2023
Nerespectarea modului de întocmire și de prezentare a dării de seamă fiscale	260 alin. (1)	de la 200 la 400 de lei pentru fiecare dare de seamă fiscală, dar nu mai mult de 2000 de lei pentru toate dările de seamă fiscale, aplicată contribuabililor specificați la art.232 lit.b), și amendă de la 500 la 1000 de lei pentru fiecare dare de seamă fiscală, dar nu mai mult de 10000 de lei pentru toate dările de seamă fiscale, aplicată contribuabililor specificați la art.232 lit.a) și c)
Neprezentarea facturii fiscale în termenele prevăzute la art.117 și 117 ¹	260 alin. (4)	de la 3000 la 3600 de lei pentru fiecare <u>factură fiscală</u> neprezentată, dar nu mai mult de 72000 lei pentru toate facturile fiscale neprezentate în termenele stabilite. Amendă în mărime de 3600 lei pentru fiecare factură” declarat neconstituțional prin HCC20 din 04.07.18, MO267-275/20.07.18 art.119; în vigoare 04.07.18
Neprezentarea informației specificate la art.374 sau prezentarea tardivă, neconformă și neautentică a acesteia beneficiarului plăților de către rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației	260 ²	200 de lei pentru fiecare informație, dar nu mai mult de 5000 de lei.
Diminuarea impozitelor, a taxelor, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii prin prezentarea către <u>Serviciul Fiscal de Stat</u> a unei dări de seamă fiscale cu informații sau date neveridice	261 alin. (4)	de la 20% la 30% din suma diminuată.
Eschivarea de la calculul și de la plata impozitelor, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilite în cotă procentuală	261 alin. (5)	de la 80% la 100% din suma impozitelor, a taxelor, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii nedeclarate, stabilite în cotă procentuală
Neplata sau plata incompletă a impozitului pe venit în rate, în modul stabilit la art.228 alin.(3), unei perioade cuprinse între data stabilită pentru plata acestui <u>impozit</u> și data de prezentare a declarației fiscale. Suma neplătită a impozitului pe venit se determină ca diferență dintre impozitul calculat și plătit de contribuabil și impozitul pe care acesta era obligat să-l plătească. <u>Impozitul</u> pe venit care urmează a fi plătit reprezintă cea mai mică mărime din impozitul calculat care urma să fie plătit în anul precedent sau 80% din suma definitivă a impozitului din perioada fiscală curentă, scăzându-se trecerile în cont (cu excepția impozitului plătit în rate)	261 alin. (6)	amendă în quantum calculat. Sancțiunea nu se aplică în cazul în care impozitul pe venit ce urmează a fi plătit este mai mic de 1000 de lei. Notă* <u>Amenda</u> nu se aplică contribuabililor menționați la art.228 alin.(5) în ceea ce privește obligațiile fiscale și perioadele fiscale pentru care nu se aplică (nu se calculează) majorări de întârziere (penalități).

Încălțările fiscale (Prevederile Codului Contravențional)	Mărimea sancțiunilor
Neplata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termenul stabilit de legislație de către persoanele fizice înregistrate, altele decât cele înregistrate de către organul înregistrării de stat, de către notarii publici, avocații, executorii judecătorești, mediatorii, administratorii autorizați, interpreții și/sau traducătorii autorizați	de la 15 la 33 de unități convenționale
Neprezentarea în termenul stabilit de legislație a dării de seamă privind calcularea și plata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală	de la 6 la 12 de unități convenționale
Neprezentarea în termenul stabilit de legislație a listelor de evidență nominală a persoanelor neangajate asigurate din contul bugetului de stat, precum și a modificărilor survenite în liste,	de la 6 la 12 de unități convenționale
Exploatarea mașinilor de casă și control fără memorie fiscală, defectate, nesigilate /neînregistrate de /la Serviciul Fiscal de Stat sau în lipsa contractului valid de asistență tehnică cu prestatorul autorizat	de la 18 la 30 de unități convenționale
Deteriorarea sau distrugerea premeditată a mașinii de casă și control ori înlocuirea premeditată a memoriei fiscale sau a programului de aplicație al mașinii de casă și control	de la 45 la 90 de unități convenționale
Degradarea, pierderea, nimicirea, lipsa registrului mașinii de casă și control, legalizat în modul stabilit, pentru înregistrarea cronologică a datelor fiscale stocate în memoria fiscală ori completarea lui neregulată sau incompletă (inadecvată)	de la 18 la 30 de unități convenționale
Lipsa mașinii de casă și control sau efectuarea decontărilor cu consumatorii fără utilizarea mașinii de casă și control sau emiterea (perfectarea) bonului de casă (bonului de plată în cazurile prevăzute de actele normative) fără toate elementele obligatorii, sau emiterea (perfectarea) bonului de casă (bonului de plată în cazurile prevăzute de actele normative) de o valoare ce nu corespunde sumei achitate real, sau nepredarea premeditată a bonului de casă (bonului de plată în cazurile prevăzute de actele normative) consumatorului, înlocuirea bonului de casă sau predarea premeditată a altui document consumatorului, precum aviz de plată în numerar, factură, bon de comandă-livrare, notă de plată, buletin de schimb valutar	De la 18 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.
Neîndeplinirea cerințelor legislației referitor la alegerea sistemului și formei de ținere a contabilității și la aplicarea politicii de contabilitate, precum și neasigurarea controlului asupra documentării faptelor economice și reflectării lor în contabilitate, admise de către persoana responsabilă de organizarea unei astfel de evidențe și de control	de la 15 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.
Nerespectarea regulilor stabilite de legislație privind reflectarea în conturi și în registrele contabile a faptelor economice	de la 3 la 6 unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 15 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.
Neîntocmirea documentelor primare și a documentelor primare cu regim special ori nerespectarea cerințelor de perfectare a acestora, perfectarea incompletă sau inadecvată a documentelor primare și a documentelor primare cu regim special ori prezentarea acestora în contabilitate cu întârziere	de la 12 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei responsabile de întocmirea, semnarea și prezentarea documentelor primare.
Prezentarea în rapoartele financiare a unor indicatori eronați	de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.
Pierderea, sustragerea sau distrugerea documentelor contabile pînă la expirarea termenului de păstrare a lor, conform regulilor stabilite de Organul de Stat pentru Supravegherea și Administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova, sau nerestabilirea lor, conform legislației, în termen de pînă la 3 luni din momentul constatării faptului respectiv	de la 6 la 9 unități convenționale aplicată persoanei fizice, de la 12 la 18 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Vă mulțumesc pentru atenție
și succese în afaceri!!!

